

Република Србија
ВРХОВНИ СУД СРБИЈЕ
Гж 97/05
16.02.2006. година
Београд

Врховни суд Србије у Београду, у већу састављеном од судија: Слободана Дражића, председника већа, Власте Јовановић и мр Љубице Јеремић, чланова већа, у парници тужиоца АА, чији је пуномоћник АБ, адвокат, против туженог "ББ", чији је пуномоћник БВ, адвокат, ради ауторске накнаде, одлучујући о жалби тужиоца изјављеној против пресуде Окружног суда у Ужицу П. 3/03 од 13.маја 2005. године, у седници одржаној 16.фебруара 2006. године, донео је

Р Е Ш Е Њ Е

УКИДА СЕ пресуда Окружног суда у Ужицу П. 3/03 од 13.маја 2005. године, и предмет враћа истом суду на поновно суђење.

О б р а з л о ж е њ е

Пресудом Окружног суда у Ужицу П. 3/03 од 13.маја 2005. године, ставом првим изреке одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца да се тужени обавезе да му на име ауторске накнаде плати износ од 307.200,00 динара са законском затезном каматом од 12.маја 2003. године до исплате. Ставом другим изреке обавезан је тужилац да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 51.322,00 динара у року од 15 дана по пријему писмена отправка пресуде под претњом извршења.

Против наведене пресуде тужилац је благовремено изјавио жалбу због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 372. ЗПП ("Службени гласник РС" бр. 125/04 од 22.новембра 2004. године, ступио на снагу 23.фебруара 2005. године), Врховни суд је нашао да је жалба основана.

Према стању у списима странке су 3.децембра 2002. године закључиле уговор о ауторском делу. Овим уговором тужени је ангажовао тужиоца као аутора, да за његове потребе изврши посао - задатак који се састоји у следећем: креирање и управљање реализацијом програма ревитализације "ББ" и обављање функције директора "ВВ". Тужени се обавезао да тужиоцу као аутору за извршење посла плати ауторски хонорар у нето износу од 1200 еура у динарској противвредности месечно, најкасније до 10-тог у месецу а по предаји и усвајању "___ извештаја".

Према наводима тужбе тужилац је своју обавезу извршио, на начин и по кондицијама како је иста уговорена, па је туженом о томе достављао ___ извештаје број 1 од 16.јануара 2003. године; број 2 од 5.фебруара 2003. године; број 3 од 2.марта 2003.године, док је у марту услуга вршена у непосредној сарадњи са вршиоцем дужности директора туженог, који је признао прихватањем уговора о цесији од 7.априла 2003. године износ од 307.200,00 динара, колико је тужилац испоставио фактуру са обрачуном својих доспелих потраживања од 5.маја 2003. године. Како уговор о цесији није реализован, тужени је у целости остао дужан наведени новчани износ, па је тужилац поново своје потраживање испоставио фактуром од 5.маја 2003. године и препорученом пошиљком преко поште од 7.маја 2003. године.

Првостепени суд је утврдио да тужиоцу ништа није плаћено на име уговорене ауторске накнаде по уговору од 3.децембра 2002. године, у уредно су му плаћени само путни трошкови и трошкови преноћишта које је имао када је долазио код туженог. Међу странкама је спорно да ли напред описана делатност тужиоца представља ауторско дело. На ту околност одређено је вештачење од стране ___ факултета у Београду, које није спроведено, пошто тужилац није уплатио потребан предумам за вештачење.

На основу тога првостепени суд је применом правила о терету доказивања, одбио тужбени захтев тужиоца као неоснован.

Овакав закључак првостепеног суда за сада се не може прихватити јер није поуздан. Спорно питање на које првостепени суд није одговорио је да ли се у конкретном случају ради о ауторском делу. С обзиром на време закључења уговора, примењује се Закон о ауторским и сродним правима ("Службени лист СРЈ" бр. 24/98) и у члану 2. дефинише да је ауторско дело оригинална духовна творевина аутора, изражена у одређеној форми, без обзира на његову уметничку, научну или другу вредност, његову намену, величину, садржину и начин испољавања, као и допуштеност јавног саопштавања његове садржине. Ауторским делом сматрају се нарочито: писана дела; говорна дела; драмска, драмско-музичка, кореографска и пантомимска дела, као и дела која потичу из фолклора; музичка дела, са речима или без речи; филмска дела; дела ликовне уметности; дела архитектуре, примењене уметности и индустријског обликовања; картографска дела: планови, скице, макете и фотографије; пачунарски програм.

картотрџфена дела, планови, скице, макете и фототрџфиде, ра гунарски програм.

Реч, је дакле, о творевинама људског духа, које надилазе рутинска, физичка или умна дела, којима се задовољавају свакодневне потребе у животу, професији или раду. Својство ауторског дела стиче се на основу закона.

Питање је да ли предмет уговора (креирање и управљање реализацијом програмом ревитализације "ББ"), представља ауторско дело или се ради о продукту вештине, умећу, вичности и спретности, па ипак не представља творевину људског духа у смислу наведеног законског прописа.

Ово основно питање првостепени суд није расправио, полазећи да тужилац због тога што није уплатио предужам за вештачење није доказао основаност свог захтева. Суд је одредио вештачење од стране Факултета организационих наука у Београду, те тужилац није прихватио, обзиром на превисок износ предужма за вештачење. Он је предложио вештачење од стране ___ факултета у Крагујевцу, односно професора др. ГГ, који је признат стручњак из ове области.

Према члану 148. став 4. ЗПП, суд ће одустати од извођења доказа ако износ потребан за подмирење трошкова не буде положен у року који суд одреди. Међутим, у том случају суд ће, с обзиром на све околности, по свом уверењу оценити од каквог је значаја то што странка није у року положила износ потребан за подмирење трошкова (став 5). Имајући у виду да је вештачење у том погледу одлучног значаја тужилац је предложио вештачење од стране ___ факултета у Крагујевцу по свом избору, налазећи да се тиме не доводи у питање компетентност и стручност вештака, већ смањују трошкови накнаде за вештачење, првостепени суд је олако закључио да предлог тужиоца не треба прихватити и одбио тужбени захтев као неоснован.

По схватању Врховног суда у конкретном случају није било основа за такав закључак, с обзиром на све околности, а посебно разлог због којег тужилац није положио износ потребан за подмирење трошкова вештачења од стране ___ факултета у Београду, на који се суд по свом нахођењу определио.

Како је због погрешне примене материјалног права чињенично стање непотпуно утврђено, ваљало је укинути првостепену пресуду и предмет вратити истом суду на поновно суђење.

Са изнетих разлога, Врховни суд је на основу члана 377. став 2. ЗПП, одлучио као у изреци.

Председник већа-судија,

Слободан Дражић, с.р.

За тачност отправка

Управитељ писарнице

Мирјана Војводић

мз